

Samlenotat til Folketingets Europaudvalg: Lempelse af restriktive foranstaltninger mod Iran som følge af atomaftalen

KOM-dokument foreligger ikke.

1. Resumé

Rådet forventes at vedtage rådsbeslutning og forordning, der som led i implementeringen af aftalen om Irans atomprogram medfører sanktionslempelser, som beskrevet i atomaftalen. Ophævelsen af sanktioner forventes tidligst at træde i kraft primo 2016.

2. Baggrund

Efter mere end et årtis forhandlinger med Iran om landets atomprogram blev der den 14. juli 2015 indgået en aftale ("Joint Comprehensive Plan of Action") mellem Iran og E3+3 (Frankrig, Tyskland og UK, samt Kina, Rusland og USA). Aftalen har nu passeret den amerikanske kongres. For EU betyder indgåelsen af aftalen, at der er behov for at tilpasse en række af de restriktive foranstaltninger, som blev truffet i 2010 og 2012 med henblik på at lægge pres på Iran. Med atomaftalens implementering er der ikke længere basis for at opretholde sanktioner, der er begrundet i Irans atomprogram.

Det forventes, at vedtagelsen ikke kan afvente rådsmødet (udenrigsanliggender) d. 9. oktober 2015, hvorfor det sandsynligvis vil ske via en skriftlig procedure eller på et snarligt rådsmøde.

3. Formål og indhold

Det er alene de sanktioner, der er indført som følge af Irans atom-program ("nuclear-related measures") som vil blive lempet. Sanktioner, der er indført som følge af Irans menneskerettighedskrænkelser mv. forbliver således gældende.

Aftalen er fase-opdelt, og der lægges op til, at størstedelen af lempelserne finder sted på den såkaldte "Implementation Day", der indtræder, når Det Internationale Atomenergiagentur har verificeret, at Iran har efterlevet sine forpligtelser ifølge aftalen. De sanktioner, som skal suspenderes, vedrører bl.a. bankaktiviteter, forsikring, shipping, finansiel støtte til handel med Iran, importrestriktioner på olie og gas fra Iran samt indefrysning og indrejseforbud i forhold til en række listede personer og selskaber.

Det følger af aftalen, at EU ved den såkaldte "Adoption Day" (senest 18. oktober 2015) skal have et retsgrundlag på plads, der medfører, at man er klar til at suspendere de relevante sanktioner på "Implementation Day".

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant

6. Gældende dansk ret

Retsgrundlaget for de eksisterende sanktioner mod Iran omfatter såvel dansk lovgivning som EU-retsakter. De dele af sanktionssuspensionerne, der berører dansk lovgivning, vil kunne implementeres administrativt, og der er således ikke behov for tilpasning af dansk lovgivning.

7. Konsekvenser

Sanktionslempelserne vil åbne nye muligheder for dansk erhvervslivs samhandel med Iran og derved formentlig have en positiv betydning for erhvervslivet og samfundsøkonomien. Det skal dog bemærkes, at danske virksomheder ikke forventes ikke at opleve positiv effekt af atomaftalen før tidligst primo 2016. Desuden har de fleste danske virksomheder i de forgangne år reduceret deres engagement i Iran, og det vil det tage tid, inden forretningsforbindelserne er genetableret og samhandlen normaliseret.

Der vil muligvis være en mindre administrativ byrde forbundet med at administrere de tilladelsesordninger, der er indeholdt i aftalen. Det er dog vanskeligt på nuværende tidspunkt at skønne det nærmere omfang heraf.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes enighed om forslaget til rådsbeslutning og forordning.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter forslaget, der er en naturlig forlængelse af den historiske atomaftale med Iran. Det vil både mindske risikoen for atomvåben i Mellemøsten, samtidig med at det iranske marked åbner sig til gavn for Danmark.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Aftalen om Irans atomprogram har senest været forelagt for Folketingets Europaudvalg forud for rådsmødet den 20. juli 2015. Indførelsen af sanktioner mod Iran blev i 2010 og 2012 forelagt til forhandlingsoplæg.